

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2015. február 26. *

„Előzetes döntéshozatal iránti kérelem — A szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség — Menekéjog — 2004/83/EK irányelv — A 9. cikk (2) bekezdésének b), c), és e) pontja —

A harmadik országok állampolgárainak, illetve a hontalan személyeknek menekültként való elismerésének feltételeire vonatkozó minimumszabályok — A menekült jogállás megszerzésének feltételei — Üldözési cselekmények — Az Irakban való szolgálat megtagadása miatti büntetőjogi szankciók az Amerikai Egyesült Államok fegyveres erőinek tagjával szemben”

A C-472/13. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Bayerisches Verwaltungsgericht München (Németország) a Bírósághoz 2013. szeptember 2-án érkezett, 2013. augusztus 20-i határozatával terjesztett elő az előtte

Andre Lawrence Shepherd

és

a **Bundesrepublik Deutschland**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (második tanács),

tagjai: R. Silva de Lapuerta tanácselnök, K. Lenaerts, a Bíróság elnökhelyettese, a második tanács tagjaként eljáró bíró, J.-C. Bonichot (előadó), A. Arabadjiev és J. L. da Cruz Vilaça bírák,

főtanácsnok: E. Sharpston,

hivatalvezető: Illéssy I. tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2014. június 25-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- A. L. Shepherd képviseletében R. Marx Rechtsanwalt,
- a német kormány képviseletében T. Henze, A. Wiedmann és K. Petersen, meghatalmazotti minőségben,
- a görög kormány képviseletében M. Michelogiannaki, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: német.

- a holland kormány képviselőjében M. Bulterman és B. Koopman, meghatalmazotti minőségben,
- az Egyesült Királyság Kormányának képviselőjében M. Holt, meghatalmazotti minőségben, segítője: S. Fatima barrister,
- az Európai Bizottság képviselőjében M. Condou-Durande és W. Bogensberger, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2014. november 11-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,
meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a harmadik országok állampolgárainak, illetve a hontalan személyeknek menekültként vagy a más okból nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésének feltételeiről [helyesen: feltételeire] és az e státusok tartalmára vonatkozó minimumszabályokról szóló, 2004. április 29-i 2004/83/EK tanácsi irányelv (HL 2004. L 304., 12. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 7. kötet, 96. o.) 9. cikke (2) bekezdése b), c) és e) pontjának az értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet az Amerikai Egyesült Államok Állampolgárságával rendelkező A.L. Shepherd és a Bundesrepublik Deutschland között folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő, melynek tárgya az utóbbi azon döntése, amellyel A. L. Shepherddel szemben megtagadta a menekült jogállást.

Jogi háttér

A menekültek helyzetére vonatkozó genfi egyezmény

- 3 A menekültek helyzetére vonatkozó, 1967. január 31-én New Yorkban aláírt, 1967. október 4-én hatályba lépő jegyzőkönyvvel (kihirdette: az 1989. évi 15. tvr.) kiegészített, a menekültek helyzetére vonatkozó, 1951. július 28-án Genfben aláírt, és 1954. április 22-én hatályba lépő egyezmény (*Recueil des traités des Nations unies*, 189. kötet, 150. o., 2545. sz. [1954]; kihirdette: az 1989. évi 15. tvr.; a továbbiakban: genfi egyezmény) 1. cikke A. pontja (2) bekezdésének első albekezdése értelmében a „menekült” kifejezés alkalmazandó minden olyan személyre, aki „faji, vallási okok, nemzeti hovatartozása, illetve meghatározott társadalmi csoporthoz való tartozása, avagy politikai meggyőződése miatti üldözéstől való megalapozott félelme miatt az állampolgársága szerinti országon kívül tartózkodik, és nem tudja, vagy az üldözéstől való félelmében nem kívánja annak az országnak a védelmét igénybe venni; vagy aki állampolgársággal nem rendelkező és korábbi szokásos tartózkodási helyén kívül tartózkodva ilyen események következtében nem tud, vagy az üldözéstől való félelmében nem akar oda visszatérni”.

A 2004/83 irányelv

- 4 A 2004/83 irányelv az alábbi preambulumbekkezdéseket tartalmazza:

„(1) A közös menekültpolitika, beleértve a Közös Európai Menekültügyi Rendszert is, lényeges alkotóelemét képezi az Európai Unió azon célkitűzésének, hogy a szabadság, biztonság és jog olyan térségét hozza fokozatosan létre, amely nyitva áll azok előtt, akik kényszerítő körülmények miatt jogosan keresnek védelmet a [z Unió] belül.

[...]

(3) A genfi egyezmény [...] a menekültek védelmét szolgáló nemzetközi jogi rendszer sarokkövét képezi.

[...]

(6) Ezen irányelv legfőbb célja egyrészt annak biztosítása, hogy valamennyi tagállamban azonos feltételeket alkalmazzanak a nemzetközi védelemre valóban rászorulókat beazonosítására, másrészt annak elősegítése, hogy e személyek valamennyi tagállamban hozzáférhessenek az ellátások egy minimális szintjéhez.

[...]

(16) Meg kell állapítani a menekült jogállás meghatározásának és tartalmának minimumszabályait annak érdekében, hogy a tagállamok illetékes nemzeti hatóságai a genfi egyezmény alkalmazása során iránymutatást kapjanak.

(17) Közös feltételeket kell elfogadni a menedékkérőknek a genfi egyezmény 1. cikke értelmében menekültként történő elismerésére vonatkozóan.”

5 A 2004/83 irányelv célja – annak 1. cikke szerint – egyrészt a harmadik országok állampolgárai, illetve hontalan személyek nemzetközi védelemben részesülésére vonatkozó feltételekre, másrészt pedig a biztosított védelem tartalmára vonatkozó minimumszabályok megállapítása..

6 A 2004/83 irányelv 2. cikkének c) pontja értelmében „»menekült«: harmadik ország olyan állampolgára, aki faji, illetőleg vallási okok, nemzeti hovatartozása, politikai meggyőződése avagy meghatározott társadalmi csoporthoz való tartozása miatti üldöztetéstől való megalapozott félelme miatt az állampolgársága szerinti országon kívül tartózkodik, és nem tudja, vagy az üldöztetéstől való félelmében nem kívánja annak az országnak a védelmét igénybe venni [...]”.

7 Az említett irányelv 4. cikke meghatározza azon releváns tények és körülmények értékelésének a feltételeit, amelyeket a kérelmezőnek kell előterjesztenie a nemzetközi védelem iránti kérelem megalapozása érdekében. E cikk a (3) bekezdésében a következőket írja elő:

„A nemzetközi védelem iránti kérelem értékelése egyedi alapon, a következők figyelembevételével történik:

a) a kérelemre vonatkozó határozat meghozatalának időpontjában a származási országra vonatkozó valamennyi releváns tény, ideértve a származási ország törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseit, valamint azok alkalmazási módját is;

b) a kérelmező releváns nyilatkozatait és az általa bemutatott dokumentumok, ideértve az arra vonatkozó információkat is, hogy a kérelmező üldöztetésnek [...] volt-e téve, illetve, hogy [ennek] veszélye fennáll-e;

c) a kérelmező egyéni helyzete és személyes körülményei, ideértve az olyan tényezőket is, mint a háttér, nem és életkor, annak megállapítása érdekében, hogy a személyes körülményeit figyelembe véve a vele szemben elkövetett cselekmények vagy azon cselekmények, amelyeket vele szemben elkövethetnek, üldöztetésnek, illetve súlyos sérelemnek minősülnek-e;

[...]”

- 8 Ugyanezen irányelvnek „Az üldöztetés” című 9. cikke (1) és (2) bekezdésében azt a következőképpen határozza meg:

„(1) A genfi egyezmény 1. A. cikke [helyesen: 1. cikkének A. pontja] szerinti üldözésnek minősülnek azon cselekmények, amelyek

- a) jellegüknél, illetve ismétlődésüknél fogva elegendően súlyosak ahhoz, hogy az alapvető emberi jogokat súlyosan megsértsék, különös tekintettel az állam azon kötelezettségeire, amelyektől az [Az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én aláírt európai egyezmény [kihirdette: az 1993. évi XXXI. tv; a továbbiakban: EJEE]] 15. cikkének (2) bekezdése értelmében nem lehet eltérni, vagy
- b) különböző olyan intézkedések együtteséből állnak össze, amelyek elég súlyosan sértik az emberi jogokat ahhoz, hogy az érintett személy helyzetére az a) pontban említetthez hasonló módon hassanak.

(2) Az (1) bekezdés szerinti üldözés többek között a következő cselekmények formájában jelenhet meg:

[...]

- b) olyan törvényi, rendeleti, közigazgatási, rendőrségi és/vagy igazságszolgáltatási intézkedések, amelyek önmagukban hátrányosan megkülönböztető jellegűek, vagy amelyeket hátrányosan megkülönböztető módon alkalmaznak;
- c) aránytalanságok vagy hátrányos megkülönböztetés a büntetőeljárás során, aránytalan vagy hátrányosan megkülönböztető jellegű büntetés;

[...]

- e) konfliktushelyzetben történő katonai szolgálatmegtagadás miatti büntetőeljárás vagy büntetés, amennyiben a katonai szolgálat teljesítése bűncselekmény vagy a 12. cikk (2) bekezdése szerinti kizárási rendelkezések hatálya alá tartozó valamely cselekmény elkövetésével járna;

[...]”

- 9 A 2004/83 irányelv 9. cikkének (3) bekezdése összefüggést követel meg az irányelv 10. cikkében említett üldözési okok és az üldözésnek minősített cselekmények között.

- 10 Az említett irányelv 12. cikke, amelynek címe „Kizáró okok”, (2) és (3) bekezdésében a következőképpen rendelkezik:

„(2) A harmadik ország állampolgárának, illetve a hontalan személynek menekültként való elismerése kizárt, amennyiben nyomós ok van annak feltételezésére, hogy az érintett személy:

- a) béke elleni, háborús vagy emberiség elleni, az ilyen bűncselekményekről rendelkező nemzetközi okmányokban meghatározott bűncselekményt követett el;
- b) a menedéket nyújtó országon kívül, az országba menekültként történő befogadását megelőzően – vagyis a menekült jogállás elismerésén alapuló tartózkodási engedély kiállításának időpontja előtt – súlyos, nem politikai bűncselekményt követett el; a különösen kegyetlen cselekmények akkor is súlyos, nem politikai bűncselekménynek minősíthetők, ha azokat állítólagos politikai célból követték el;

c) az Egyesült Nemzetek – az Egyesült Nemzetek Alapokmányának preambulumban, illetve 1. és 2. cikkében meghatározott – céljaiba és elveibe ütköző cselekményekben bűnös.

(3) A (2) bekezdés rendelkezéseit az abban említett bűncselekmények vagy cselekmények felbujtóira, illetve az azok elkövetésében bármilyen módon részt vevő személyekre is alkalmazni kell.”

11 Az említett 2004/83 irányelv 13. cikke értelmében a tagállam a kérelmezőt menekültként ismeri el, ha e kérelmező megfelel többek között az irányelv 9. és 10. cikkében előírt feltételeknek.

A német jog

12 Az 1993. július 27-i menekültügyi eljárásról szóló törvény (Asylverfahrensgesetz; BGBl 1993 I, 1361. o.) 2008. szeptember 2-án kihirdetett és a kérdést előterjesztő bíróság által hivatkozott változata (BGBl 2008 I, 1798. o., a továbbiakban: AsylVfG) 3. §-ának (1) és (2) bekezdése a következőket írja elő:

„(1) A külföldi a [Genfi] Egyezmény értelmében vett menekült, ha az állampolgársága szerinti államban vagy abban az államban, amelyben hontalan személyként szokásos tartózkodási hellyel rendelkezett, a 2004. július 30-i, a külföldiek szövetségi területen való tartózkodásáról, keresőtevékenységéről és beilleszkedéséről szóló törvény (Gesetz über den Aufenthalt, die Erwerbstätigkeit und die Integration von Ausländern im Bundesgebiet; BGBl. 2004 I, 1950. o.; a továbbiakban: Aufenthaltsgesetz) 60. §-ának (1) bekezdése értelmében vett fenyegetettségnek van kitéve.

(2) A külföldi állampolgár menekültként történő, (1) bekezdés szerinti elismerése kizárt, amennyiben nyomós ok van annak feltételezésére, hogy az érintett személy:

1. béke elleni, háborús vagy emberiség elleni, az ilyen bűncselekményekről rendelkező nemzetközi okmányokban meghatározott bűncselekményt követett el,
2. a nemzeti területen kívül, a menekültként történő befogadását megelőzően súlyos, nem politikai bűncselekményt követett el, ideértve különösen a kegyetlen cselekményt, akkor is, ha azt állítólagos politikai célból követte el, vagy
3. az Egyesült Nemzetek céljaiba és elveibe ütköző cselekményekben bűnös.

Az első mondatot kell alkalmazni arra a külföldire is, aki ilyen bűncselekmények vagy cselekmények elkövetésére másokat felbujtott, illetve azok elkövetésében bármilyen módon részt vett.”

13 Az Aufenthaltsgesetz 2008. február 25-én kihirdetett változata (BGBl 2008 I, 162. o.) 60. §-ának (1) bekezdése értelmében:

„(1) A [Genfi] Egyezmény alkalmazásában a külföldi nem utasítható ki olyan államba, amelyben élete vagy személyes szabadsága faji, illetőleg vallási okok, nemzeti hovatartozása, valamely társadalmi csoporthoz való tartozása vagy politikai meggyőződése miatt fenyegetve van. [...] Az első mondat szerinti üldöztetés forrásai az alábbiak lehetnek:

- a) az állam,
- b) az államot vagy az államterület egy jelentős részét ellenőrzésük alatt tartó pártok vagy szervezetek vagy

- c) az államtól független szereplők, amennyiben megállapítható, hogy az a) és b) pontban említett szereplők, ideértve a nemzetközi szervezeteket is, nem képesek vagy nem hajlandók az üldöztetéssel szemben védelmet nyújtani, függetlenül attól, hogy az országban van-e államhatalom, vagy sem,

kivéve ha belső menekülési lehetőség áll fenn. Annak megállapítása során, hogy fennáll-e az első mondat szerinti üldöztetés, a 2004/83 [...] irányelv 4. cikkének (4) bekezdését, valamint 7–10. cikkét kiegészítőleg alkalmazni kell. Amennyiben a külföldi az e bekezdés szerinti kitoloncolási tilalomra hivatkozik, a Bundesamt für Migration und Flüchtlinge [szövetségi migrációs és menekültügyi hivatal] menekültügyi eljárásban megállapítja, hogy az első mondatban foglalt feltételek fennállnak-e, és a külföldi menekült jogállását el kell-e ismerni. A Bundesamt határozata csak az [AsylVfG] rendelkezései szerint támadható meg.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 14 A. L. Shepherd, aki az Amerikai Egyesült Államok állampolgára, 2003 decemberében az országában vállalta, hogy tizenöt hónapos időtartamon át az amerikai hadsereg aktív csapataiban szolgál. Helikopterek műszaki karbantartására képezték ki, és 2004 szeptemberében áthelyezték a Katterbachban (Németország) található légitámaszpont egyik zászlóaljához. Az egysége akkoriban már iraki bevetésen volt, következésképpen a Tikrit (Irak) melletti Speicher táborába került.
- 15 2004 szeptemberétől 2005 februárjáig helikopterek karbantartását végezte, és közvetlenül nem vett részt katonai akciókban és harci bevetéseken.
- 16 2005 februárjában az egysége visszatért Németországba. A. L. Shepherd meghosszabbította a szerződését.
- 17 2007. április 1-jén A. L. Shepherd bevetési parancsot kapott, melynek keretében ismét Irakba vezényelték. Németországból való távozását megelőzően, 2007. április 11-én elhagyta a hadsereget, mivel úgy vélte, hogy többé nem szabad részt vennie Irakban egy általa jogellenesnek tartott háborúban, valamint az álláspontja szerint ott elkövetett háborús bűncselekményekben. 2008 augusztusáig, azaz addig az időpontig, amelyben a menedékjog iránti kérelmét a hatáskörrel rendelkező német hatóságoknál előterjesztette, egy ismerősnél került elszállásolásra. Kérelmének alátámasztása érdekében lényegében azzal érvel, hogy az iraki katonai szolgálat teljesítésének a megtagadása miatt büntetőeljárás fenyegeti, és mivel amerikai szempontból a katonai szolgálat megtagadása főbenjáró bűncselekmény, az az országában való társadalmi megvetésnek teszi ki, és ily módon korlátozza az életét.
- 18 A Bundesamt für Migration und Flüchtlinge a 2011. március 31-i határozatával a menedékjog iránti kérelmet elutasította.
- 19 Az érdekelt a kérdést előterjesztő bíróság előtt azt kérte, hogy e határozatot semmisítsék meg, és ismerjék el számára a menekült jogállást. Ennek alátámasztása érdekében az AsylVfG 3. §-ának az Aufenthaltsgesetz 60. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett (1) és (4) bekezdésére hivatkozott.
- 20 A kérdést előterjesztő bíróság álláspontja szerint azon a kérdésen túlmenően, hogy a kérelmezőt a katonai szolgálat megtagadása miatt a származási országában üldözés fenyegeti-e, különösen azt kell meghatározni, hogy a fegyveres erők tagjának a katonai hadműveletekben milyen szinten kell részt vennie ahhoz, hogy a katonai szolgálat megtagadása miatt alkalmazandó szankciók a 2004/83 irányelv 9. cikke (2) bekezdésének e) pontja értelmében „üldözésnek” minősüljenek, tekintettel arra, hogy az e rendelkezésben foglalt „a katonai szolgálat teljesítése a 12. cikk (2) bekezdése szerinti bűncselekmény elkövetésével járna” fordulat nincs világosan meghatározva.

21 E körülmények között a Bayerisches Verwaltungsgericht München úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Úgy kell-e értelmezni a 2004/83 irányelv 9. cikke (2) bekezdésének e) pontját, hogy az csak azokat a személyeket részesíti védelemben, akiknek konkrét katonai feladatköre magában foglalja a harci cselekményekben való közvetlen részvételt, azaz a fegyveres bevetéseket, illetve akik rendelkeznek az ilyen bevetések elrendeléséhez szükséges felhatalmazással (első változat), vagy a fegyveres erők más tagjai is részesülhetnek e szabályozás védelmében akkor, ha feladatkörük kimerül a csapat tulajdonképpeni harci cselekményeken kívül eső, logisztikai és műszaki támogatásában, és csak közvetett hatással van a tulajdonképpeni harci eseményekre (második változat)?

2) Amennyiben az első kérdésre a második változat szerinti válasz adandó:

Úgy kell-e értelmezni a 2004/83 irányelv 9. cikke (2) bekezdésének e) pontját, hogy a (nemzetközi vagy belföldi) konfliktushelyzetben a katonai szolgálatnak kötelezően túlnyomórészt vagy rendszeresen a 2004/83 irányelv 12. cikkének (2) bekezdése szerinti bűncselekmények vagy cselekmények elkövetésére kell felhívnia, illetve köteleznie (első változat), vagy elegendő az, ha a menedékkérő bizonyítja, hogy a fegyveres erők, amelyekhez tartozik, a bevetési területükön egyedi esetekben elkövettek a 2004/83 irányelv 12. cikkének (2) bekezdése szerinti bűncselekményeket, akár úgy, hogy egyes bevetési parancsok ebben az értelemben bűncselekménynek minősültek, akár úgy, hogy egyes személyek túlkapasáiról volt szó (második változat)?

3) Amennyiben a második kérdésre a második változat szerinti válasz adandó:

Csak abban az esetben biztosítandó-e a menekültvédelem, ha ésszerű kétséget kizáróan, jelentékeny valószínűséggel, a jövőre nézve is számolni lehet azzal, hogy megsértik a nemzetközi humanitárius jogot, vagy elegendő az, ha a menedékkérő olyan tényeket jelöl meg, amelyek értelmében a konkrét konfliktushelyzetben (szükségszerűen vagy valószínűleg) ilyen bűncselekményekre kerül sor, és ezért nem zárható ki annak valószínűsége, hogy ezekbe ő is belekeveredik?

4) Az a tény, hogy a nemzetközi humanitárius jog megsértését a katonai szolgálati bíróságok nem tolerálják vagy akár szankcionálják, kizárja-e a 2004/83 irányelv 9. cikke (2) bekezdésének e) pontja szerinti menekültvédelmet, vagy nem játszik szerepet?

Szükséges-e akár a Nemzetközi Büntetőbíróság általi szankcionálás?

5) Kizárja-e a menekültvédelmet az a tény, hogy a nemzetközi közösség jóváhagyja a csapatok bevetését, illetve a megszállás feltételeit rögzítő okmányt, vagy az, hogy ezek az ENSZ Biztonsági Tanácsának felhatalmazásán alapulnak?

6) A 2004/83 irányelv 9. cikke (2) bekezdésének e) pontja szerinti menekültvédelem elismeréséhez szükséges-e az, hogy a menedékkérőt szolgálata teljesítése esetén a Nemzetközi Büntetőbíróság statútuma értelmében el lehessen ítélni (első változat), vagy már akkor elrendelendő a menekültvédelem, ha a menedékkérő cselekményei ugyan nem érik el ezt a küszöböt, azaz a menedékkérőnek nem kell tartania büntetőjogi szankcióktól, ugyanakkor azonban a katonai szolgálat teljesítését nem tudja összhangba hozni lelkiismeretével (második változat)?

7) Amennyiben a hatodik kérdésre a második változat szerinti válasz adandó:

Kizárja-e a fent hivatkozott rendelkezések szerinti menekültvédelmet az a tény, hogy a menedékkérő annak ellenére, hogy lehetősége volt rá, nem élt a katonai szolgálat megtagadására irányuló rendes eljárás kezdeményezésének lehetőségével, vagy akkor is tekintetbe vehető-e a menekültvédelem, ha aktuális lelkiismereti döntésről van szó?

- 8) Megvalósítja-e a 2004/83 irányelv 9. cikke (2) bekezdésének b) vagy c) pontja szerinti üldöztetést a hadseregből való megszégyenítő elbocsátás, a szabadságvesztés-büntetés kiszabása és az ahhoz kapcsolódó társadalmi megvetés és hátrányos bánásmód?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Előzetes megjegyzések

- 22 Először is emlékeztetni kell arra, hogy a 2004/38 irányelv (3), (16) és (17) preambulumbekzdéséből kitűnik, hogy a genfi egyezmény a menekültek védelmét szolgáló nemzetközi jogi rendszer sarokkövét képezi, és azért fogadták el az irányelvnek a menekült jogállás nyújtásának feltételeire, valamint e jogállás tartalmára vonatkozó rendelkezéseit, hogy közös fogalmakra és feltételekre támaszkodva segítsék a tagállamok illetékes hatóságait ezen egyezmény alkalmazása során (X és társai ítélet, C-199/12–C-201/12, EU:C:2013:720, 39. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 23 A 2004/83 irányelv rendelkezéseit tehát az irányelv általános rendszerének és célkitűzésének fényében kell értelmezni, tiszteletben tartva a genfi egyezményt és az EUMSZ 78. cikk (1) bekezdésében említett egyéb vonatkozó szerződéseket. Ezen értelmezés során az irányelv (10) preambulumbekzdése értelmében tiszteletben kell tartani az Európai Unió Alapjogi Chartája által elismert jogokat is (X és társai ítélet, EU:C:2013:720, 40. pont).
- 24 Másodszor emlékeztetni kell arra, hogy a 2004/83 irányelv 2. cikkének c) pontja szerint menekült többek között a harmadik ország olyan állampolgára, aki faji, illetőleg vallási okok, nemzeti hovatartozása, politikai meggyőződése avagy meghatározott társadalmi csoporthoz való tartozása miatti „üldöztetéstől való megalapozott félelme miatt” az állampolgársága szerinti országon kívül tartózkodik, és nem tudja, vagy „az üldöztetéstől való félelmében” nem kívánja annak az országnak a „védelmét” igénybe venni. Így a származási országában fennálló körülmények miatt fenn kell állnia az érintett állampolgárnak az irányelvben és a genfi egyezményben felsorolt öt közül legalább egy okból való személyes üldöztetés miatti megalapozott félelmének (Salahadin Abdulla és társai ítélet, C-175/08, C-176/08, C-178/08 és C-179/08, EU:C:2010:105, 56. és 57. pont).
- 25 Harmadszor hangsúlyozni kell, hogy a 2004/83 irányelv 9. cikke meghatározza azokat a tényezőket, amelyek alapján egyes cselekmények a genfi egyezmény 1. cikkének A. pontja értelmében vett üldözésnek minősülnek. E tekintetben az irányelv 9. cikke (1) bekezdésének a) pontja kifejti, hogy a releváns cselekményeknek jellegüknél, illetve ismétlődésüknél fogva elegendően súlyosaknak kell lenniük ahhoz, hogy az alapvető emberi jogokat súlyosan megsértsék, különösen azokat az abszolút jogokat, amelyekről az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény 15. cikkének (2) bekezdése értelmében semmilyen eltérés nem lehetséges. Másfelől az említett irányelv 9. cikke (1) bekezdésének b) pontja kifejti, hogy üldöztetésnek kell tekinteni különböző olyan intézkedések együttesét is, amelyek elég súlyosan sértik az emberi jogokat ahhoz, hogy az érintett személy helyzetére az ugyanezen irányelv 9. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említetthez hasonló módon hassanak. E rendelkezésekből következően az alapvető jogok megsértésének bizonyos súlyúnak kell lennie ahhoz, hogy a genfi egyezmény 1. cikkének A. pontja szerinti üldöztetésnek minősüljön. (X és társai ítélet, EU:C:2013:720, 51–53. pont).
- 26 Negyedszer meg kell állapítani, hogy a 2004/83 irányelv 4. cikke (3) bekezdésének a), b) és c) pontja értelmében a nemzetközi védelem iránti kérelem egyedi értékelésekor figyelembe kell venni a kérelemre vonatkozó határozat meghozatalának időpontjában a származási országra vonatkozó valamennyi releváns tény, a kérelmező releváns nyilatkozatait és az általa bemutatott dokumentumokat, valamint a kérelmező egyéni helyzetét és személyes körülményeit.

- 27 E megfontolásokra tekintettel kell értelmezni a 2004/83 irányelv 9. cikke (2) bekezdésének e) pontjában foglalt, a kérdést előterjesztő bíróság által az első hét kérdésében említett rendelkezéseket, valamint a 9. cikk (2) bekezdésének b) és c) pontjában foglalt, az említett bíróság által a nyolcadik kérdésében említett rendelkezéseket.
- 28 Ebből a szemszögből emlékeztetni kell arra is, hogy a 2004/83 irányelv 9. cikkének (2) bekezdése szerint „[a]z (1) bekezdés szerinti üldözés többek között a következő cselekmények formájában jelenhet meg: [...] b) olyan törvényi, rendeleti, közigazgatási, rendőrségi és/vagy igazságszolgáltatási intézkedések, amelyek önmagukban hátrányosan megkülönböztető jellegűek, vagy amelyeket hátrányosan megkülönböztető módon alkalmaznak; c) aránytalanságok vagy hátrányos megkülönböztetés a büntetőeljárás során, aránytalan vagy hátrányosan megkülönböztető jellegű büntetés; [...] e) konfliktushelyzetben történő katonai szolgálatmegtagadás miatti büntetőeljárás vagy büntetés, amennyiben a katonai szolgálat teljesítése bűncselekmény vagy a 12. cikk (2) bekezdése szerinti kizárási rendelkezések hatálya alá tartozó valamely cselekmény elkövetésével járna”.
- 29 Ezenfelül a 2004/83 irányelv 12. cikkének (2) bekezdése tekintetében, amint azt a főtanácsnok az indítványának 39–43. pontjában megállapította, az alapügy kontextusában kizárólag az e bekezdés a) pontjában említett „háborús bűncselekményekre” való hivatkozás releváns.

Az első hét kérdésről

- 30 E kérdésekkel, amelyeket együttesen célszerű vizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2004/83 irányelv 9. cikke (2) bekezdése e) pontjának rendelkezéseit úgy kell-e értelmezni, hogy bizonyos olyan körülmények, amelyek különösen az érintett katonák által gyakorolt feladatoknak, az általa hivatkozni kívánt megtagadásnak, a kérdéses konfliktusnak, valamint az annak következtében megvalósuló bűncselekményeknek a jellegéhez kötődnek, meghatározó befolyást gyakorolnak-e annak az értékelésnek a keretében, amelyet a nemzeti hatóságoknak kell elvégezniük annak ellenőrzése céljából, hogy az olyan helyzet, mint amely az alapügy tárgyát képezi, e rendelkezések hatálya alá tartozik-e.
- 31 Az ilyen körülmények terjedelmének az értékelését megelőzően meg kell állapítani egyrészt azt, hogy nem vitatott, hogy az alapügyben a menekült jogállást kérelmező állampolgár a származási országában büntetőeljárásnak és szankcióknak van kitéve amiatt, hogy egy konfliktus során megtagadta a szolgálatot. Következésképpen a jelen kérdések – amint az egyébként az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból is kitűnik – nem a 2003/83 irányelv 10. cikkében megjelölt üldözési indokokra vonatkoznak, hanem kizárólag azokra a körülményekre, amelyek fennállása követelmény ahhoz, hogy ezeket a büntetőeljárásokat és szankciókat az ezen irányelv 9. cikke (2) bekezdésének e) pontja értelmében vett „üldözésnek” lehessen tekinteni.
- 32 Másrészt emlékeztetni kell arra, hogy a 2004/83 irányelv célja – amint az az (1) és (6) preambulumbekkezdéséből is kitűnik – azon személyek azonosítására irányul, akik számára kényszerítő körülmények miatt valóban és megalapozottan szükséges a nemzetközi védelem az Unióban. Ezen irányelv kontextusa alapvetően humanitárius jellegű (lásd ebben az értelemben: B és D ítélet, C-57/09 és C-101/09, EU:C:2010:661, 93. pont).
- 33 Ebben az összefüggésben meg kell állapítani, hogy a 2004/83 irányelv 9. cikke (2) bekezdése e) pontjának rendelkezései abban a tekintetben, hogy a katonai szolgálatnak a konfliktushelyzetben való megtagadására utalnak, semmilyen korlátozó jelleggel nem rendelkeznek az ilyen szolgálat által érintett személyek vonatkozásában. El kell tehát ismerni, hogy az uniós jogalkotó e rendelkezések elfogadásakor nem arra törekedett, hogy az azokban foglalt kedvezményt bizonyos ilyen szolgálatot végző személyzetre korlátozza többek közt e személyeknek a katonai hierarchiában megszerzett rangja,

az alkalmazásuknak a feltételei vagy az általuk gyakorolt tevékenység jellege szerint. Amint azt a főtanácsnok az indítványának 32. pontjában megállapította, e rendelkezések a teljes katonai személyzetre kiterjednek, beleértve következésképpen a logisztikai vagy kisegítő személyzetet is.

- 34 A 2004/83 irányelvnek a jelen ítélet 32. pontjában felidézett céljára tekintettel azonban, amely cél azon személyek azonosítására irányul, akik számára kényszerítő körülmények miatt valóban és megalapozottan szükséges a nemzetközi védelem az Unióban, a katonai személyzet tagjának minősülés szükséges, de nem elégséges feltétele az ezen irányelv 9. cikke (2) bekezdése e) pontjának rendelkezéseiben biztosított védelemben való részesülésnek.
- 35 Ami először is a 2004/83 irányelv 9. cikke (2) bekezdése e) pontja alkalmazásának a feltételeit illeti, elsőként emlékeztetni kell arra, hogy e rendelkezés konfliktushelyzetre vonatkozik. Ebből következően nem tartozhat az említett rendelkezés hatálya alá az ilyen konfliktuson kívül a katonai szolgálatnak a bármilyen indokból történő mindenfajta megtagadása. Azoknak a körülményeknek tehát, amelyek terjedelmének értékelését a Bíróságtól e hatály meghatározása érdekében kérik, közvetlen kapcsolatban kell állniuk egy meghatározott konfliktushelyzettel.
- 36 Másodszor magából a 2004/83 irányelv 9. cikke (2) bekezdése e) pontjának szövegéből kitűnik, hogy magának a katonai szolgálatnak kell a háborús bűncselekmények elkövetésével járnia. E rendelkezés nemcsak arra a helyzetre vonatkozik, amelyben a kérelmezőnek személyesen kellene elkövetnie e bűncselekményeket.
- 37 Következésképpen az uniós jogalkotónak az volt a célja, hogy objektív módon figyelembe vegyék azt az általános kontextust, amelyben e szolgálatot gyakorolják. Ezért főszabály szerint nem kizártak azok a helyzetek, amelyekben a kérelmező – többek között amiatt, hogy nem a harci csapatokhoz tartozik, hanem például egy logisztikai vagy kisegítő egységhez került beosztásra – csak közvetetten venne részt ilyen bűncselekmények elkövetésében. Így az a körülmény, hogy az érdekelt személye ellen e részvétel pusztán közvetett jellege miatt a büntetőjog és különösen a Nemzetközi Büntetőbíróság kritériumai szerint nem indítható büntetőeljárás, nem zárja ki a 2004/83 irányelv 9. cikke (2) bekezdésének e) pontjából származó védelmet.
- 38 Még ha azonban a nemzetközi védelem nem is korlátozódik azokra, akik személyesen kényszerülnek háborús bűncselekményeknek minősülő cselekedetek elkövetésére, azaz a harci csapatokra, e védelem kizárólag azokra az egyéb személyekre terjeszthető ki, akiket a funkcióik gyakorlása kellő közvetlenséggel és ésszerű valószínűséggel kényszerít arra, hogy ilyen cselekedetekben részt vegyenek.
- 39 Harmadszor a 2004/83 irányelv 9. cikke (2) bekezdésének e) pontja az olyan kérelmező védelmére irányul, aki a katonai szolgálatot azért ellenzi, mert nem akarja magát kitenni annak, hogy a jövőben az ezen irányelv 12. cikkének (2) bekezdésében említett cselekedeteket kövessen el. Az érdekelt tehát e cselekedetek elkövetésének kizárólag a valószínű jellegére tud hivatkozni. Ebből következően az említett irányelv e rendelkezései nem értelmezhetőek úgy, hogy azok kizárólag azokra a helyzetekre terjednek ki, amelyekben bizonyított, hogy az az egység, amelyhez a kérelmező tartozik, már elkövetett háborús bűncselekményeket. Az sem lehet követelmény, hogy ezen egység cselekedetei már a Nemzetközi Büntetőbíróság szankcióinak a tárgyát képezzék, még akkor sem, ha a Bíróság az adott ügyben hatáskörrel rendelkezik.
- 40 Negyedszer és végezetül, bár a tények olyan értékelése keretében, amely szerint a 2004/83 irányelv 4. cikke (3) bekezdése szerint kizárólag a nemzeti hatóságok feladata az, hogy a kérdéses szolgálati helyzetet bírósági felülvizsgálat mellett minősítsék, bizonyos olyan események, mint például többek között a kérelmező egységének a múltbeli viselkedése vagy az ezen egység tagjainak a büntetőjogi felelősségét kimondó határozatok az egyikét képezhetik az azt valószínűsítő körülményeknek, hogy ez az egység ismét háborús bűncselekményeket fog elkövetni, e körülmények a menekült jogállást kérelmező által hivatkozott szolgálatmegtagadás időpontjában önmagukban mégsem bizonyíthatják automatikusan e bűncselekmények megvalósításának a valószínű jellegét. A nemzeti hatóságok által ily

módon elvégzendő értékelés e feltételek mellett csupán valószínűsítő körülmények együttesén alapulhat, melyek – a kérdéses körülmények összességére tekintettel – kizárólag azt bizonyíthatják, hogy e szolgálati helyzet valószínűvé teszi ilyen cselekedetek elkövetését.

- 41 Ami másodszer az annak a körülmények tulajdonítandó fontosságot illeti, hogy az érintett állam üldözi a háborús bűncselekményeket, vagy hogy a fegyveres beavatkozás az Egyesült Nemzetek Szervezete Biztonsági Tanácsának a felhatalmazása alapján vagy a nemzetközi közösség egyetértése mellett indult, emlékeztetni kell arra, hogy egyrészt az említett Biztonsági Tanács határozata alapján végrehajtott fegyveres beavatkozás főszabály szerint biztosítékot nyújt arra, hogy annak során nem kerül sor háborús bűncselekményekre, és ugyanez vonatkozik főszabály szerint az olyan hadműveletre, amely nemzetközi egyetértés mellett történik. E körülmények között – még ha soha nem is zárható ki az, hogy akár az Egyesült Nemzetek Alapokmányának elveivel is ellentétes cselekményeket követnek el a háborús műveletek során – figyelembe kell venni azt a körülményt, hogy a fegyveres beavatkozásra ilyen keretben kerül sor.
- 42 Másrészt meg kell állapítani, hogy a 2004/38 irányelv 4. cikke (3) bekezdésének a) pontja alapján ilyen fontosságot kell tulajdonítani annak a körülménynek is, hogy a hadműveleteket végrehajtó állam vagy államok üldözik a háborús bűncselekményeket. Az, hogy ezen államok jogrendjében létezik olyan szabályozás, amely bünteti a háborús bűncselekményeket, és vannak olyan bíróságok, amelyek biztosítják e bűncselekmények hatékony üldözését, kevésbé valószínűvé teszi azt az állítást, amely szerint ezen államok egyik katonája arra kényszerülhet, hogy ilyen bűncselekményeket kövessen el, és következésképpen attól semmiképpen nem lehet eltekinteni.
- 43 Mindezekből következően ilyen körülmények között a 2004/83 irányelv 9. cikke (2) bekezdésének e) pontja szerinti menekült jogállás elismerését elérni kívánó személy feladata az, hogy kellő valószínűséggel bizonyítsa azt, hogy az egysége a rá bízott hadműveleteket olyan körülmények között hajtja végre vagy hajtotta végre a múltban, amelyek nagy mértékben valószínűsítik azt, hogy az e rendelkezésben említett cselekedetek elkövetésére kerül sor.
- 44 Harmadszor, mivel az üldözési cselekedeteknek, amelyekre a menekült jogállást kérelmező hivatkozik, a 2004/83 irányelv rendelkezései szerint a szolgálat általa történő megtagadásából kell származniuk, e megtagadásnak az egyetlen olyan eszköznek kell minősülnie, amely a kérelmező számára lehetővé teszi az állítólagos háborús bűncselekményekben való részvétel elkerülését. E tekintetben a nemzeti hatóságok által elvégzendő értékelésnek a 2004/83 irányelv 4. cikke (3) bekezdésének c) pontja alapján figyelembe kell vennie többek között azt, hogy a jelen ügyben az említett kérelmező nemcsak hogy önkéntesen állt a fegyveres erők szolgálatába, jóllehet a fegyveres erők már résztvevői voltak az iraki konfliktusnak, hanem azt követően, hogy az említett országban való első tartózkodására sor került, e kérelmező még meg is hosszabbította az említett fegyveres erőknél való szolgálatát.
- 45 Következésképpen a kérdést előterjesztő bíróság által a hetedik kérdésében hivatkozott azon körülmény, hogy a menekült jogállás kérelmezője nem élt a katonai szolgálatot lelkiismereti okokból megtagadó személy jogállásának a megszerzésére irányuló eljárással, a 2004/83 irányelv 9. cikke (2) bekezdésének e) pontja szerinti bármely védelmet kizár, kivéve ha az említett kérelmező bizonyítja, hogy a konkrét helyzetében a számára semmilyen ilyen jellegű eljárás nem lett volna igénybe vehető.
- 46 E megfontolások összességére tekintettel az első hét kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2004/83 irányelv 9. cikke (2) bekezdése e) pontjának rendelkezéseit úgy kell értelmezni, hogy:
- azok a teljes katonai személyzetre kiterjednek, beleértve következésképpen a logisztikai vagy kiegészítő személyzetet is;

- azok arra a helyzetre vonatkoznak, melyben a végrehajtott katonai szolgálat maga feltételezné egy meghatározott konfliktusban a háborús bűncselekmények elkövetését, ideértve azokat a helyzeteket, amelyekben a menekült jogállás kérelmezője csak közvetetten venne részt ilyen bűncselekmények elkövetésében, mivel fennáll az ésszerű valószínűsége annak, hogy a feladatainak a végrehajtásával a bűncselekmények előkészítéséhez vagy végrehajtásához elengedhetetlen segítséget nyújtana;
- azok nem kizárólag azokra a helyzetekre vonatkoznak, amelyekben bizonyított, hogy a háborús bűncselekményeket már elkövették, vagy azok a Nemzetközi Büntetőbíróság hatáskörébe tartoznának, hanem azokra a helyzetekre is, amelyekben a menekült jogállás kérelmezője alá tudja támasztani azt, hogy nagy a valószínűsége ilyen bűncselekmények elkövetésének;
- a kizárólag a nemzeti hatóságok által, bírósági felülvizsgálat mellett, az érintett szolgálati helyzet minősítése céljából elvégzendő ténybeli értékelésnek olyan valószínűsítő körülmények együttesen kell alapulnia, amelyek – a kérdéses körülmények összességére tekintettel, különösen ideértve a kérelemre vonatkozó határozat meghozatalának időpontjában a származási országra vonatkozóan fennálló valamennyi releváns tény, valamint a kérelmező egyéni helyzetét és személyes körülményeit – bizonyítják, hogy e szolgálati helyzet valószínűvé teszi állítólagos háborús bűncselekmények elkövetését;
- azok a körülmények, hogy valamely katonai beavatkozásra az Egyesült Nemzetek Szervezete Biztonsági Tanácsának a felhatalmazása alapján vagy a nemzetközi közösség egyetértésével került sor, és hogy a műveleteket vezető állam vagy államok üldözik a háborús bűncselekményeket, figyelembe veendő a nemzeti hatóságok által elvégzendő értékelés keretében, és
- a katonai szolgálat megtagadásának az egyetlen olyan eszköznek kell minősülnie, amely a menekült jogállást kérelmező számára lehetővé teszi az állítólagos háborús bűncselekményekben való részvétel elkerülését, és következésképpen abban az esetben, ha e kérelmező nem élt a katonai szolgálatot lelkiismereti okokból megtagadó személy jogállásának a megszerzésére irányuló eljárással, az ilyen körülmény a 2004/83 irányelv 9. cikke (2) bekezdésének e) pontja szerinti bármely védelmet kizár, kivéve ha az említett kérelmező bizonyítja, hogy a konkrét helyzetében a számára semmilyen ilyen jellegű eljárás nem lett volna igénybe vehető.

A nyolcadik kérdésről

- 47 A kérdést előterjesztő bíróság a nyolcadik kérdésével lényegében arra vár választ, hogy a 2004/83 irányelv 9. cikke (2) bekezdésének b) és c) pontját úgy kell-e értelmezni, hogy az e rendelkezésekben említett üldözési cselekményekbe bele kell sorolni azokat az intézkedéseket, amelyeknek a katona a katonai szolgálat teljesítésének a megtagadása által teszi ki magát, mint például a szabadságvesztés-büntetés kiszabása, a hadseregből való megszégyenítő elbocsátás, és az ahhoz kapcsolódó társadalmi megvetés és hátrányos bánásmód.
- 48 A kérdést előterjesztő bíróság által az előző kérdéseinek a magyarázataképpen kifejtett megfontolásokra tekintettel úgy kell tekinteni, hogy e bíróság a jelen kérdést kizárólag ahhoz az esethez kapcsolja, ha az alapügy felperese kérelmének a vizsgálatával megbízott nemzeti hatóságok azt állapítanak meg, hogy e felperes nem bizonyította azt, hogy az általa megtagadott szolgálat háborús bűncselekmények elkövetését feltételezte volna.
- 49 E feltételek mellett először is meg kell állapítani, hogy a 2004/83 irányelv 9. cikke (2) bekezdésének b) és c) pontjában foglalt rendelkezések a hatóságok cselekményeire vonatkoznak, amelyek hátrányosan megkülönböztető vagy aránytalan jellegének e cikk (1) bekezdése értelmében – amint arra a jelen ítélet 25. pontja emlékeztet – el kell érnie a súlyosság bizonyos fokát ahhoz, hogy azt az alapvető jogoknak a genfi egyezmény 1. cikkének A. pontja értelmében vett üldözést megvalósító megsértésének lehessen tekinteni.

- 50 Amint azt a főtanácsnok az indítványának 80. pontjában megállapítja, annak meghatározása, hogy a büntetőeljárás és a szankció, amelynek az alapügy felperese a származási országában a katonai szolgálat megtagadása miatt teszi ki magát, aránytalan jellegű-e, annak ellenőrzését feltételezi, hogy e cselekmények túllépnek-e azon, ami szükséges az érintett állam számára a fegyveres erők fenntartására vonatkozó törvényes jogának gyakorlásához.
- 51 Még ha e szükségesség értékelése feltételezi is olyan különböző – főként politikai és stratégiai jellegű – tényezők mérlegelését, melyek e jog legitimitását és gyakorlásának feltételeit megalapozzák, a Bíróság előtti iratokban semmilyen tényező nem enged arra következtetni, hogy az ilyen jogot az alapügy kontextusában kétségbe kell vonni, és nincs ok annak megállapítására sem, hogy e jog gyakorlása ne igazolná azt, hogy a szolgálatukkal felhagyó katonákkal szemben büntetőjogi szankciókat alkalmazzanak, vagy hogy ebben az esetben őket a hadseregből elbocsássák.
- 52 Bár a kérdést előterjesztő bíróság által adott magyarázatokból kitűnik, hogy az alapügy felperesét katonai szolgálat megtagadása miatt 100 naptól tizenöt hónapig terjedő szabadságvesztés-büntetés fenyegeti, 5 éves büntetési keret mellett, a Bíróság előtti iratokban semmilyen tényező nem enged arra következtetni, hogy az ilyen intézkedések nyilvánvalóan túllépnek azon, ami szükséges az érintett állam számára a fegyveres erők fenntartására vonatkozó törvényes jogának gyakorlásához.
- 53 A nemzeti hatóságok feladata azonban e tekintetben az azon országot érintő valamennyi releváns tény megvizsgálása, amelyből a menekült jogállás kérelmezője származik, beleértve – amint azt a 2004/83 irányelv 4. cikke (3) bekezdésének a) pontja előírja – annak törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseit, valamint azok alkalmazási módját is.
- 54 Ezt követően a kérdéses cselekedetek hátrányosan megkülönböztető jellegének az ellenőrzését érintően meg kell állapítani, hogy az feltételeznél-e annak vizsgálatát, hogy a fegyveres erők fenntartására vonatkozó törvényes jog gyakorlásának a keretébe tartozó szabályozás által követett célokra tekintettel a szolgálatot megtagadó katonák helyzete hasonló-e más személyek helyzetéhez, ami annak eldöntését szolgálná, hogy az előbbiekkal szemben alkalmazott szankciók nyilvánvaló hátrányos megkülönböztetést valósítanak-e meg. Márpedig a Bíróság előtti iratokban semmilyen tényező nem enged arra következtetni, hogy a jelen ügyben hasonló helyzet állna fenn. Mindenesetre ennek vizsgálata a nemzeti hatóságok feladata.
- 55 Végezetül az „ahhoz kapcsolódó társadalmi megvetés és hátrányos bánásmód”, amelyet a kérdést előterjesztő bíróság említ, csupán a 2004/83 irányelv 9. cikke (2) bekezdésének b) és c) pontjában említett intézkedések, büntetőeljárás és szankciók következményének tűnik, és ezért azokat önmagukban nem lehet ezen utóbbiak közé sorolni.
- 56 A fenti megfontolásokra tekintettel a nyolcadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2004/83 irányelv 9. cikke (2) bekezdésének b) és c) pontjában foglalt rendelkezéseket úgy kell értelmezni, hogy az olyan körülmények között, mint amelyek az alapügy tárgyát képezik, nem tűnik úgy, hogy azok az intézkedések, amelyeknek a katona a szolgálat megtagadása miatt ki van téve – mint például a szabadságvesztés-büntetés kiszabása vagy a hadseregből való elbocsátás –, az érintett állam fegyveres erők fenntartására vonatkozó jogának az ezen állam által történő jogszerű gyakorlása tekintetében aránytalanok lennének, vagy hátrányos megkülönböztetést valósítanak meg oly módon, hogy azok az e rendelkezésekben említett üldözési cselekmények közé tartozzanak. Ennek vizsgálata azonban a nemzeti hatóságok feladata.

A költségekről

57 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (második tanács) a következőképpen határozott:

- 1) **A harmadik országok állampolgárainak, illetve a hontalan személyeknek menekültként vagy a más okból nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésének feltételeiről [helyesen: feltételeire] és az e státusok tartalmára vonatkozó minimumszabályokról szóló, 2004. április 29-i 2004/83/EK tanácsi irányelv 9. cikke (2) bekezdése e) pontjának rendelkezéseit úgy kell értelmezni, hogy:**
 - azok a teljes katonai személyzetre kiterjednek, beleértve következésképpen a logisztikai vagy kiegészítő személyzetet is;
 - azok arra a helyzetre vonatkoznak, melyben a végrehajtott katonai szolgálat maga feltételezné egy meghatározott konfliktusban a háborús bűncselekmények elkövetését, ideértve azokat a helyzeteket, amelyekben a menekült jogállás kérelmezője csak közvetetten venne részt ilyen bűncselekmények elkövetésében, mivel fennáll az ésszerű valószínűsége annak, hogy a feladatainak a végrehajtásával e bűncselekmények előkészítéséhez vagy végrehajtásához elengedhetetlen segítséget nyújtana;
 - azok nem kizárólag azokra a helyzetekre vonatkoznak, amelyekben bizonyított, hogy a háborús bűncselekményeket már elkövették, vagy azokra a Nemzetközi Büntetőbíróság hatáskörébe tartoznának, hanem azokra a helyzetekre is, amelyekben a menekült jogállás kérelmezője alá tudja támasztani azt, hogy nagy a valószínűsége ilyen bűncselekmények elkövetésének;
 - a kizárólag a nemzeti hatóságok által, bírósági felülvizsgálat mellett, az érintett szolgálati helyzet minősítése céljából elvégzendő ténybeli értékelésnek olyan valószínűsítő körülmények együttesén kell alapulnia, amelyek – a kérdéses körülmények összességére tekintettel, különösen ideértve a kérelemre vonatkozó határozat meghozatalának időpontjában a származási országra vonatkozóan fennálló valamennyi releváns tény, valamint a kérelmező egyéni helyzetét és személyes körülményeit – bizonyítják, hogy e szolgálati helyzet valószínűvé teszi állítólagos háborús bűncselekmények elkövetését;
 - azok a körülmények, hogy valamely katonai beavatkozásra az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsának a felhatalmazása alapján vagy a nemzetközi közösség egyetértésével került sor, és hogy a műveleteket vezető állam vagy államok üldözik a háborús bűncselekményeket, figyelembe veendő a nemzeti hatóságok által elvégzendő értékelés keretében, és
 - a katonai szolgálat megtagadásának az egyetlen olyan eszköznek kell minősülnie, amely a menekült jogállást kérelmező számára lehetővé teszi az állítólagos háborús bűncselekményekben való részvétel elkerülését, és következésképpen abban az esetben, ha e kérelmező nem élt a katonai szolgálatot lelkiismereti okokból megtagadó személy jogállásának a megszerzésére irányuló eljárással, az ilyen körülmény a 2004/83 irányelv 9. cikke (2) bekezdésének e) pontja szerinti bármely védelmet kizár, kivéve ha az említett kérelmező bizonyítja, hogy a konkrét helyzetében a számára semmilyen ilyen jellegű eljárás nem lett volna igénybe vehető.

- 2) A 2004/83 irányelv 9. cikke (2) bekezdésének b) és c) pontjában foglalt rendelkezéseket úgy kell értelmezni, hogy az olyan körülmények között, mint amelyek az alapügy tárgyát képezik, nem tűnik úgy, hogy azok az intézkedések, amelyeknek a katona a szolgálat megtagadása miatt ki van téve – mint például a szabadságvesztés-büntetés kiszabása, vagy a hadseregből való elbocsátás –, az érintett állam fegyveres erők fenntartására vonatkozó jogának az ezen állam által történő jogszerű gyakorlása tekintetében aránytalanok lennének, vagy hátrányos megkülönböztetést valósítanak meg oly módon, hogy azok az e rendelkezésekben említett üldözési cselekmények közé tartozzanak. Ennek vizsgálata azonban a nemzeti hatóságok feladata.

Aláírások